

Η ΝΕΑ

ΖΩΗ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΙ

ΕΤΟΣ Γ'.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1907

ΑΡΙΘ. 36.

ΣΥΜΒΟΛΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

(.Συνέχεια και τέλος)

Βεν τῷ παρατεθέντι τούτῳ τεμαχίῳ, ὅπερ εὐτυχῆς συγκυρία διέσωσεν ἡμῖν ἐν τινι τῶν παρ' ἡμῖν κωδίκων, δὲν γνωρίζει τις τί πρῶτον νὰ θαυμάσῃ τὴν πειθῶ, καὶ τὰς ζωηρὰς εἰκόνας, ἢ τὴν μεγαλοπρεπῆ τοῦ λόγον ἁρμονίαν καὶ τὴν ἐναλασσομένην ἠρεσίαν καὶ σφοδρότητα· ἐὰν δ' ἀληθῶς ἡ ρητορικὴ συνίσταται εἰς τὸ συναρπάξῃ τὴν ψυχὴν καὶ διάνοιαν τοῦ ἀκροατοῦ, νὰ καταπλήτῃ, νὰ γοητεύῃ τὸ οὖς διὰ μεγαλοπρεποῦς ἁρμονίας, νὰ μὴ ἔχῃ ὠρισμένον τόνον ἀλλὰ νὰ λαμβάνῃ πάντοτε τὸν τῆς στιγμῆς τοιοῦτον, νὰ βαίῃ ἀεὶ μετὰ ἐπιβλητικῆς μεγαλοπρεπείας καὶ ἠρεμίας, ἐξαίφνης, δὲ νὰ ἐφορμᾷ ἀκάθεκτος, νὰ ἀναίρηται καὶ νὰ καταίρηται, ἐὰν ταῦτα εἶναι γνωρίσματα ἀληθοῦς εὐφραδείας, τίς δὲν δύναται νὰ ἀνεύρῃ αὐτὰ ἐν τε τῷ ἀναγνωσθέντι τεμαχίῳ, καὶ ἐν τοῖς ἔργοις καθόλου τοῦ Θεοφίλου;

Ἡ φήμη τοῦ Καίρου δὲν ἐβράδυνε νὰ διασπασθῇ ἀνά τὸ Ἑλληνικόν· ἢ ἀποχώρησις τοῦ Βενιαμίν, ἥτις ἐλλείποντος τοῦ Καίρου ἠδύνατο ἐκ θεμελίων νὰ κλονήσῃ τὴν Σχολήν, νῦν οὐδαμῶς ἐτάραξεν αὐτήν. Ὁ Καίρης ἐθεωρεῖτο κατὰ τοὺς χρόνους ἐκεῖνους ὡς ὁ μάλιστα παιδευμένος ἐν Ἀνατολῇ ἀνὴρ τοῦ γένους ἡμῶν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἔσπευδεν δρομαία ἢ Ἑλληνικὴ νεολαία ἵνα ποτισθῇ νάματα ἐλληνοπρεποῦς ἐπιστημονικῆς παιδείως.

Ἐξ ἐπιστολῶν αὐτοῦ πρὸς τὸν Κοραῖν φαίνεται ὁποῖας ἐνεργείας κατέβαλλεν ὅπως καὶ τὴν Βιβλιο-

θήκην τοῦ Γυμνασίου πλουτίσῃ καὶ Ὀργανοθήκην ἐν αὐτῷ καταρτίσῃ. Εἰς μίαν ἐκ τούτων ἀπαντῶν ἐκ Παρισίων ὁ Κοραῖς (κατ' Ἰούνιον τοῦ 1819) γράφει:

«Τὰ σταλέντα 200 γρ. διὰ βιβλία τῆς ἀδελφῆς σου ἠλλάχθησαν εἰς φρ. 155 καὶ ἐδαπανήθησαν κατὰ τὴν εἰς τὸ τέλος τῆς παρουσίας ἐπιστολῆς σημειώσιν. Παρὰ τὰ βιβλία τῆς σημειώσεως θέλεις εὑρεῖν εἰς τὸ κιβώτιον τὸν τέταρτον τὸν μον τοῦ Στράβωνος διὰ σὲ, τοῦ ὁποίου τοὺς τρεῖς τόμους πιθανὸν ὅτι ἔλαβες πρὸ πολλοῦ. Ἐτι τὴν ἕκτην παρὰδοσιν τῆς Ἀγγλικῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἰησανθοῦ τοῦ Ἑρρ. Στεφάνου καὶ τρεῖς τόμους (τὸν 25, 26ον καὶ 27) τοῦ λεξικοῦ τῆς φυσικῆς ἱστορίας διὰ τὸ γυμνάσιόν σας».

Διὰ τῶν ἐνεργειῶν τούτων τοῦ Θεοφίλου καὶ Σαράφης καὶ τῆς προθυμίας μεθ' ἧς ἡ Ἐφορεῖα τῆς Σχολῆς ἐφρόντιζε μὴ φειδομένη δαπανῶν νὰ πορίζηται ὅ,τι ὑπεδεικνύετο αὐτῇ δικαιούμεθα νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι κατηρτίσθη τότε ἀξιολογώτατη βιβλιοθήκη καὶ ὄργανοθήκη ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἥτις κατὰ εὐτυχῆ σύμπτωσιν, ὡς τότε οὕτω καὶ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν εἶχε τὸ εὐτύχημα νὰ προηγηθῇ πασῶν τῶν ὁμοταγῶν καὶ πρωτοστατήσῃ ἐν τῇ συμπληρώσει ὁμοίου ἔργου. (1)

(1) Διὰ πενταζοσιλίου ἡμεροδοτήματος μεγαθύμου τῶν Κυθωνίων τοῦ ἀειμνήστου, Δ. Μαλλέλη κατηρτίσθη κατὰ τὴν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ γυμνασιαρχίαν ἡμῶν λαμπρὰ ἀληθῶς ὄργανοθήκη.

Η ΜΑΓΕΜΕΝΗ ΛΙΜΝΗ

Ἀπόμεινεν ἡ Χρύσω ἡ κρουσταλλόκορφη
Μὲ τὸν παπποῦ τὸν ἀσπρομάλλη.
Μέρα καὶ νύχτα μιὰ γιορτὴ δνειρεύεται :
Πότε ἀπὸ τὸ κῆμα ἓνα καράβι θὰ προβάλλη....

Πότε θὲ νῆρθη γυριστῆς, ταξιδευτῆς;
Μαύρη διαβαίνει κάθε ἀγούλα.
Σέρνει τὸ βῆμα πρὸς τὴν Μάγισσα :
«Μανρομάτα, γιὰ πὲς μου, Γυφτοπούλα,

Πότε θὲ νῆρθη, πότε ὁ πολυγαπίτης
Ὁ ξανθομάλλης τῆς καρδιάς μου κόρης ; »
Κ' ἡ μανρομάτα ἀντιμιλᾷ ἡ Τσιγγάνισσα.
«Στὸν ὕπνο τὴ νυχτιὰ μὴ γείρης,

Μόν' πάρε τὸ στρατὶ τῆς ἐρημιᾶς,
Ὡς ποῦ ἡ θολὴ ματιὰ σου ν' ἀντικρούσῃ
Τὴ μαγεμένη λίμνη δλόστρωτη.
Κι' αὐτὴ γιὰ τὸν καλὸ θὰ σοῦ ἱστορήσῃ ».

Σὰν ἄστρο ποῦ ὀλομόναχο δακρῦζοντας
Πλανιέται στοῦρανοῦ τὰ ἔρημα πλάτη,
Ἔτσι κ' ἡ Χρύσω ἡ κρουσταλλόκορφη
Στὴν ἐρημία παντέρημη ἐπερπάτει.

(Ἀπὸ τὴν «Ἠγήσῳ»)

Οἱ νυχτερίδες μὲ τὰ σκότη ἐχόρευαν
Κι' ἀλαφιασμένες ἐπετοῦσαν,
Σὰν ξανοίγαν τῆς κόρης τὰ χρυσόμαλλα
Ποῦ μὲς στὸ βράδυ ἀχνὰ φεγγαβολοῦσαν.

Μπροστά τῆς ξάφρον ἡ λίμνη ἀπλώνεται...
Μὲς στὸν ἀσάλετο θωρεῖ καθρέφτη
Καὶ πρωτοβλέπει στὰ νερὰ τὰ κύματα
Τοῦ φεγγαριοῦ τὰ χνόγελο νὰ πέφτῃ....

Καὶ μὲ καῦμὸ καὶ μὲ λαχτάρια σκύβοντας
Ξανοίγει μὲς στὰ βάρη, πέρα,
Κάποια νανάγια ποῦ ἀναδεύουνε....
Συντριμμάτα ἡ λευκὴ γαλέρα !

Γιὰ τὴν ἀγκάλη τοῦ καλοῦ, τὰ κρόλλιμο
Ἡ σφουρὰ στὰ μάτια φέρονε
Θωρεῖ τοῦ φεγγαριοῦ τὰ χνόγελο,
Καὶ σὰν κύκνος στὴ λίμνη ἀπαλογέρονε

Μάταια τὴ Χρύσω πρόσμενε ὁ παπποῦς
Μὲς στὰ βραχνὰ τῆς νύχτας βύθη·
Ἐοβυσεν ἡ φωτιὰ... Καὶ περιμένοντας
Ἀγάλι - ἀγάλι ὁ γέρωσ ἐκοιμήθη....

ΛΕΑΝΤΡΟΣ Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

MARCEL PRÉVOST

ΜΙΑ ΕΠΙΤΑΓΗ

Τέσσαρες τακτικοὶ θαμῶνες τῆς αἰθούσης τοῦ
παιγνιδίου συνδιελέγοντο, στηρίζοντας τοὺς πόδας
ἐπάνω εἰς τοὺς πυροστάτας, ἐνῶ μέσα εἰς τὴν ἐστίαν
ἐτρεμύσθονε φθινοπωρινὴ φωτιὰ. Ἐπερίμεναν τὸν
θεράποντα, ὁ ὁποῖος ἐντὸς ὀλίγου θὰ περιέφερε
μέσα εἰς ὅλας τὰς αἰθούσας, ἐπάνω εἰς τὴν παρῆσαν
λευκὴν κοιλίαν του, τὴν ἀγγελίαν ὅτι «θὰ σερβιρι-
σθοῦν οἱ κύριοι». Ἐν τῷ μεταξύ ἔκαμαν, σιγαλά,
μιὰν ἀπὸ τὰς ἡσυχίας καὶ οὐδετέρας αὐτὰς συνδια-
λέξεις τῆς λέσχης, τῶν ὁποίων αἱ ἀνταπαντήσεις
ἐκστομίζονται μεθ' ὅσης εὐκολίας καὶ ἐννοοῦνται,
χωρὶς νὰ χάνουν βέβαια τὸν τόνον τῆς κοσμικῆς
φιλοσοφίας εἰς τὸν ὁποῖον ἀρέσεται ἡ φιλιαντία
τῶν ὀμιλητῶν. Συνεζήτουν περὶ τῶν νεωτέρων
σέσεων τοῦ ἔρωτος καὶ τοῦ χορήματος. Καὶ αἱ
ὄρχαι τὰς ὁποίας τὸ θέατρον καὶ τὸ μυθιστόρημα
ἔχουν διαδόσῃ ἐτέθησαν μὲ τὴν σειρὰν ἐπὶ τάπη-
τος, τὸσον μεθοδικὰ ὅσον καὶ τὰ χαρτιὰ τοῦ whist,

ὁπότε ὁ τζέντλεμαν μὲ τὸ χροῦμα τοῦ μισοφορμα-
σμένου λεμονιοῦ, πολὺ καλὰ ἐνδεδυμένος, ποῦ
ἐπρόφερε τὰ j καὶ τὰ u μ' ἓνα τρόπον ἐξόχως
γλυκῶν, ἔλαβε τὸν λόγον :

— Συμφωνῶ μὲ τὴν γνώμην τοῦ Κυρίου. Τὸ
χοῦμα διαφθείρει τὸν ἔρωτα. Ἐξαχρειώνει τὰς
γυναῖκας, ἐμποδίζει τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φυσικῶν
αἰσθημάτων. Ἐπρεπε νὰ σχηματισθῇ, μεταξύ
ἐντίμων ἀνδρῶν, σύνδεσμος κατὰ τῆς ἐπαισχύντου
συνθηθείας ἡ ὁποία μετατρέπει τὸν ἔρωτα εἰς ἐπι-
χείρησιν. Κάθε μέλος, θὰ ὑπεχρεοῦτο νὰ μὴ
προσβάλλῃ ποτὲ γυναῖκα τοῦ κύκλου του διὰ τοῦ
χορήματος καὶ νὰ ἀποκλείῃ ἀποφασιστικὰ ὅσας θὰ
ἔχον τὴν τόλμην νὰ τὸ ζητοῦν.

— Ἐν τούτοις, ἀντεῖπεν ὁ χονδρὸς μεσίτης,
ὑπάρχουν περιστάσεις....

— Ἐνας τίμιος ἀνθρώπος ἡμπορεῖ νὰ τὰς
διακρίνῃ, διέκοψεν ὁ ξένος. Ἀλλὰ ὀφείλει συγχρό-

τως νὰ δίδῃ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ἓνα μαθημα-
τάκι εἰς τὰς μικρὰς ἀνθάδεις αἱ ὁποῖαι θέλουν νὰ
εἰσαγάγουν εἰς τὴν κοινωνίαν τὰ ἐπιλήρημα ἡθῆ. Ἐγὼ,
ἐπὶ παραδείγματι...

Τὰ μάτια καὶ τὰ μέτωπα ὄλων ἀνυψώθησαν εἰς
στάσι προσοχῆς.

— Ἐγὼ, ἐπὶ παραδείγματι, ἔλαβα ἐσχάτως, τὴν
εὐκαιρίαν νὰ μεταχειρισθῶ κάποιαν ἀπὸ αὐτὰς
ὅπως τῆς ἡμοῦσε. Ἦτο ἡ σύζυγος ἐνὸς φίλου μου.
Ἐπανδρευμένη μόλις τρία ἔτη. Ἀλλὰ τί πολυτέ-
λειαι, τί σπῆτι, τί δεξιώσεις !... μὲ δύο λόγια, ἔξοδα
ἀλογάριαστα ποῦ ἔκαμαν νὰ λέγῃς : «Αὐτὴ ἡ
μικρὴ Τάδε εἶναι τρελλοῦται... Χρεώνεται στὰ
γερά !» Ἡ μικρὴ Τάδε χρεώνεται πράγματι στὰ
γερά ἀλλὰ δὲν εἶναι διόλου τρελλή : ἤξευρε ὅτι
ἔχει, γιὰ τὴν ἡμέρα τοῦ κρὰ ἀποταμίευμα πολὺ
πλέον ἐπικερδὲς ἀπὸ τὴν προικὰ τῆς κ' ἀπὸ τὰ
εἰσοδήματα τοῦ ἀνδρός τῆς... Ἦσυχια, ἡσυχια,
ὑπὸ τὸ πρόσχημα τιμίας οἰκοδεσποίνης τὸ ὁποῖον
τῆς δίδει μεγαλυτέραν ἀξίαν, ζητεῖ, προετοιμάζει,
βολιδόσκοπεῖ τὴν περίστασιν.

«Ἡ νεορὰ σύζυγος τοῦ φίλου μου μοῦ ἔκαμε
τὴν τιμὴν νὰ μ' ἐκλέξῃ γιὰ καλὴν περίστασι. Εἶχα
κερδίση ἀρκετὰ ἐδῶ, τοὺς προηγούμενους μῆνας.
Τὸ ἤξευρε. Μὲ συνέχαιρεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν,
ἀναμγνύουσα τὰ συγχαρητήριά τῆς μὲ σαφεῖς
ἔρωτήσεις. Δὲν ἠθέλε νὰ διακινδυνεύσῃ μὲ καμμιὰ
κακὴ ἔναρξι.

«Ἐνα βράδυ ποῦ εἶχα δειπνήσῃ στὴν οἰκίαν
τῆς, μ' ἐπῆρεν ἰδιαιτέρως. Μὲ ἠρώτησεν ἐὰν μοῦ
ἤρεσε. Τῆς εἶπα ναι, μὲ εὐγένειαν. Αὐτὴ ἐπέμεινε.
Τῆς τὸ ξαναεἶπα μὲ ἀναίδειαν. Ἐφῶν ἡ εὐχαριστη-
μένη.

«Τότε, διατὶ ἀργεῖτε τόσον νὰ μοῦ κάμετε
τὰ γλυκὰ μάτια ;

— Διότι σέβομαι τὰς συζύγους τῶν φίλων μου,
ἀπήντησα.

— «Μέχρι τῆς ἡμέρας ὑποθέτω ποῦ θὰ ἤρε-
σεν εἰς τὰς ἰδίας νὰ μὴ προκαλοῦν πλέον τὸν σεβα-
σμόν ;

«Ἀκριβῶς. Ἡ ἀρετὴ μου δὲν ἠξεύρει ὑπερ-
βολάς.

«Ἐμειδίασεν, ἐσκέφθη ὀλίγας στιγμάς, ἔπειτα,
χωρὶς καμμιάν ἄλλην παρεμβολήν, ἐξεστόμισε αὐτὴν
τὴν φράσιν, ἡ ὁποία μ' ὄλην τὴν οἰκειότητα ποῦ ἔχω
μὲ τὴν ζωὴν καὶ μὲ τὰς γυναῖκας μ' ἐξέπληξεν
ὀλίγον.

— «Λοιπὸν, τὴν ἡμέραν ποῦ θὰ λάβω ἀνάγκην
μιᾶς καλῆς ἐπιταγῆς, ἡμπορῶ νὰ σᾶς συλλογισθῶ ;

— «Θὰ σᾶς εἶμαι εὐγνώμων ἐξ ὅλης ψυχῆς,
ἀπήντησα.

— «Σύμφωνοι, εἶπε.

«Ἠγέρθη, μοῦ ἔστειλεν ἀπομακρυνομένη ἓνα
χαμόγελο μὲ τὰ μάτια καὶ μὲ τὸ στόμα,— κ' ἔτρεξε
νὰ καθίσῃ πλησίον μιᾶς ἡλικιωμένης κυρίας, πολὺ
καλὰ τιλοφορημένης, ἡ ὁποία ἦτο τὸ κόσμημα
καὶ ἡ δόξα τοῦ δειπνοῦ.»

«Ἐθεώρησα, σᾶς τὸ ὁμολογῶ, αὐτὴν τὴν συνέν-
τευξιν καὶ τὴν τελικὴν πρότασιν ὄλως διόλου

ἀστείαν χωρὶς καμμιάν σπουδαιότητα. Δὲν τὴν
ἐσυλλογίζομαι πλέον, ὁπότε ἓνα νεανοῦν τηλεγρά-
φημα, ἡσυχὰ ὑπογεγραμμένον μὲ τὸ ἐπώνυμον τῆς
νεαρᾶς γυναίκος, μοῦ ἤλθε τὴν ἐπομένην ἐβδομάδα.

«Ἐδιάβασα :

Θὰ ἔλθουν νὰ πάρουν τὴν ἐπιταγὴν αὐτοῦ
Πέμπτην, εἰς τὰς τρεῖς, εἰς τὴν οἰκίαν σας.-- Λουκία.

Τί θὰ ἐκίματε εἰς τὴν θέσιν μου ; Νὰ κλείσω
τὴν θύραν ; Ἦσο πολὺ χονδρὸν. Νὰ στεῖλω τὴν
ἐπιταγὴν χωρὶς κανὲν ἀντάλλαγμα ;... Ἦτο πολὺ
βλακῶδες... Νὰ εἰδοποιήσω τὸν φίλον μου ;...
Ἐνας ἐντιμὸς ἀνθρώπος σέβεται τὰ μυστικὰ τῶν
γυναικῶν οἰαδήποτε κ' ἂν εἶναι. Ἡ τύχη μοῦ ἐνέ-
πνευσεν ἓνα τρόπον ἐνεργείας ὁ ὁποῖος θὰ ἐδίδεν
εἰς τὴν κυρίαν ἓνα σοτήριον μᾶθημα ἐνῶ ἐγὼ
συγχρόνως δὲν θὰ ἐξελαμβανόμην ὑπ' αὐτῆς οὔτε
ὑπερβολικὸς ἠθικολόγος οὔτε ἀνόητος.

«Τὴν στιγμὴν ποῦ μοῦ ἐδόθη τὸ τηλεγράφημα,
μία ἐπιταγὴ εὐρίσκειτο ἀκριβῶς ἐπάνω εἰς τὸ τρα-
πέζι μου... μία ἐπιταγὴ εἰς τὸν φέροντα διακοσίων
εἰκοσαφράγκων περίπου... ἐπὶ τῆς River Plate Bank..
Μοῦ τὴν ἔστειλαν ἀπὸ τὸν τόπον μου. Ἡ ἐπιταγὴ
αὐτὴ ἦτο καθ' ὅλα κανονικὴ, ἀπαράλλακτη μὲ τὰς
ἄλλας ἐπιταγὰς τῆς αὐτῆς τραπεζῆς, μὲ ἀκριβῆ
ἡμερομηνίαν, ἀριθμημένη καὶ ὑπογεγραμμένη ὑπὸ
τοῦ ἀποστολέως. Μόνον, κατὰ μήκος, εἰς τὸ μέσον,
ἓνα μικρὸ τρυπητὸ σχέδιον ἐποίκιλλε τὴν ἀπλὴν
αὐτὴν λέξιν μὲ κεντήματα καρφίδος :

DUPPLICATA

«Γνωρίζετε, κύριοι, ὅτι ἐπιζητεῖ συνήθεια νὰ
στέλλουν εἰς διπλοῦν τὰς μαζουρὰς ἐπιταγὰς, ἐκά-
στην διὰ διαφόρου ἀμοιβῆς, πρὸς ἀποφυγὴν
καθυστερήσεως καὶ ἀπολείας.»

— Πράγματι, εἶπεν ὁ μεσίτης.

— «Λοιπὸν, εἶχα ἔτοιμο τὸ σχέδιόν μου. Παρε-
σκεύασα ὅλα, τὴν ἐπομένην, διὰ τὴν ὑποδοχὴν τῆς
νεαρᾶς γυναίκος. Ἦλθεν ἀκριβῶς εἰς τὴν ὀρισθει-
σαν ὥραν. Ἡ πρώτη δουλειὰ μου ἦτο νὰ τῆς πα-
ρουσιάσω τὴν ἐπιταγὴν. Ἐστίρησεν ἀπὸ χαρὰν
σὰν ἓνα κοριτσάκι εἰς τὸ ὁποῖον χαρίζουν ἓνα
παιγνίδι. Μοῦ ἐζήτησε πληροφορίας ποῦ καὶ πῶς
θὰ εἰσέπρατε τὸ ποσόν. Ἐπειτα, ἔβαλε μὲ προσο-
χὴν τὸ μικρὸ χαρτὶ εἰς τὸ χαρτοφυλάκιόν τῆς καὶ
ὑπῆρξε χαριεστία δι' ἐμὲ ἐπὶ δύο ὀλοκλήρους
ὥρας... Ἐχωρίσθημεν ὡς οἱ καλύτεροι φίλοι τοῦ
κόσμου χωρὶς νὰ ὀρίσωμεν ἐκ νέου συνέντευξιν,
λέγοντες : Θὰ ξαναἰδωθῶμεν...»

Ὁ ἀφηγητὴς ἐσταμάτησεν, ὡς ἐὰν ἡ ἱστορία του
εἶχε τελειώσῃ. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι διέκρινε κάποιαν
ἀνησυχίαν καὶ ἐκπλήξιν ἐπὶ τοῦ προσώπου τῶν
ἀκροατῶν του, διότι προσέθεσε :

— Εἶχα, ἐννοεῖται, εἰσπράξῃ τὴν πρώτην ἐπιτα-
γὴν πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν.

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν, ὁ θεράπων διέσχισε τὴν
αἴθουσαν καὶ ἐφώνησε μὲ ἠχηρὰν καὶ εὐκρινῆ
φωνήν :

— Οἱ κύριοι σερβίρονται.

Ἐσηκώθησαν. Ὁ ξένος *τζέντλεμαν* καὶ ὁ μεσίτης ἔκαμαν τὴν ἀρχήν.

Οἱ δύο σύντροφοι τοὺς ἠκολούθησαν.

— Ὁ κύριος αὐτὸς διηγείται πολὺ νόστιμα, εἶπεν ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς τελευταίους *σιγαλά*. Εἶναι πολὺς καιρὸς ποῦ ἔγινε δεκτὸς εἰς τὴν *λέσχην*;

— Ἐξ μῆνες, νομίζω.

— Ἀλήθεια!... Ποίους ἔχει συγγενεῖς;

— ὦ! Τοὺς καλύτερους ποῦ μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανεὶς, ἀπήντησεν ὁ ἄλλος.

Καὶ ὁ θεράπων, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν διάβασιν τῶν, ἔσβυνε τὴν ἀγγελίαν ἀπὸ τὴν κοιλίαν του τὴν καλυμμένην με ἀτλάζι, ἤκουσε τὰ ὀνόματα τῶν συγγενῶν τοῦ ἀφηγητοῦ:

— Ὁ μαρκήσιος τοῦ... ὁ Λὸν Αλουζο τοῦ...
κ.λ.π.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΟΞΑΣ

Η ΕΘΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ. — Εἰς τὴν Διεθνή ναυτικήν Ἐκθεσιν τοῦ Βορδῶ, ἡ Ἐθνολογικὴ καὶ Ἱστορικὴ Ἐταιρία τῆς Ἑλλάδος ἔτυχε Μεγάλου Βραβείου.

Ὡς γνωστὸν, ἡ Ἐθνολογικὴ Ἐταιρία με τοὺς μικροὺς τῆς πόρους ἀποθησαυρίζει κεμιήλια τῆς νεωτέρας μας Ἱστορίας ἢ Τέχνης καὶ ἔχει ἰδρυθῆν ἐν Μουσείον τόσον πολὺν τιμον καὶ τόσον ἔνδοξον ὅσον καὶ τὸ Ἀρχαιολογικόν.

Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΜΑΣ. — Ὁ «Φιγαρῶ» ἀπὸ τοῦ φύλλου τῆς 6 Ἀυγούστου δημοσιεύει εἰς ἐπιφυλλίδα τὸ περίφημον διήγημα τοῦ ποιητοῦ Κωστῆ Παλαμά, «Ὁ Θάνατος τοῦ Παλληκαριοῦ», ὁ δὲ γνωστὸς νεοελληνιστῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Λειψίας Karl Dieterich ἔδημοσιεύσεν εἰς τὸ Γερμανικὸν περιοδικὸν «Grenzboten» μετάρρασιν τοῦ «Κουτσοβασίλη», ἑνὸς ἀπὸ τὰ ἠραιότερα διηγήματα τοῦ διηγηματογράφου Κώστα Παρορίτη. Ἡ νέα Ἑλληνικὴ φιλολογία εἰσερχεται οὕτω πλησίον εἰς τὴν παγκόσμιον φήμην.

«ΚΑΣΣΙΑΝΗ». — Ἐξακολουθεῖ ἡ παραγωγή τῶν πρωτοτύπων θεατρικῶν ἔργων εἰς τὰς Ἀθήνας.

Περὶ τῆς «Κασσιανῆς» τοῦ κ. Ἀριστ. Ν. Κυριακοῦ ἡ ὁποία ἐπαίχθη εἰς τὸ Θέατρον τοῦ «Συντάγματος» ἔγραψεν ὁ κ. Γ. Σταθόπουλος εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν».

«.....Τὸ δραματικὸν θρησκευτικὸν ἀνέκδοτο τῆς «Κασσιανῆς» εἶνε ὅλη ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἔργου, εἰς τέσσαρες πράξεις. Ἐχει δὲ, φαίνεται, ὁ συγγραφεὺς, ἐμφαντοῦν τὸ τάλαντον τοῦ δραματικοῦ συγγραφέως διότι καὶ αἱ τέσσαρες πράξεις σκηνηκῶς εἶνε τέλειαι καὶ κάθε κατέβασμα τῆς αὐταίας προκαλεῖ ραγδαία χειροκροτήματα.

Ὁ Κυριακὸς εἶνε ὁ Σαρδοῦ τοῦ δικοῦ μας θεάτρον. Πρώτης τάξεως σκηνοθέτης, ποῦ δύσκολα θὰ ἀποτίχη εἰς τὸ μέλλον ὅσον καὶ ἂν εἶνε ἀδιάφορος ἢ ὑπόθεσις τῶν ἔργων του. Τὴν ιδιοφυίαν αὐτῆν, διὰ τέτοια δράματα, ἐνισχύει σπουδαίωτα καὶ ἡ ἄλλη τοῦ ὄραϊοῦ λόγος, τόσον ὥστε εἰς μερικὸν μονολόγον, πολὺ λυρικοῦς, νὰ μὴ κοιρασθῇ διόλου τὸ ἀκροατήριον, ἀπεναντίας δὲ νὰ χειροκροτήσῃ...»

«ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΕΝ ΕΞΟΡΙΑ». — Περὶ τοῦ νέου τούτου ἔργου τοῦ κ. Πολ. Δημητρακοπούλου ὁπερ ἐπαίχθη

εἰς τὸ Θέατρον «Νεαπόλεως» ἔγραψεν ὁ κ. Γ. Τσοκόπουλος εἰς τὰς «Ἀθήνας».

«...«Οἱ Βασιλεῖς ἐν Ἐξορία» εἶνε τὸ τελευταῖον δράμα τῆς σειράς τοῦ «Ὀθωνικοῦ κύκλου», ἐπομένως τὸ πλησιέστερον πρὸς ἡμᾶς. Εἰς αὐτὸ βλέπομεν ἐπὶ τέλους τὸν θάνατον τοῦ πολυπαθοῦς βασιλέως, ἐπὶ τῆς σκηρῆς δὲ παρουσιάζονται πρόσωπα, τῶν ὁποίων οἱ υἱοὶ εὐρίσκοντο εἰς τὸ ἀκροατήριον. Ἐνοεῖται λοιπὸν τὸ ἐδιαφέρον, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει τὸ δράμα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπαίτησις τῆς ἀκριβείας εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν προσώπων, τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ ἀκροατής.

Κίνδυνος μέγας ἦτο ἡ παρεμβολὴ εἰς τὸ δράμα οἷου δῆποτε φανταστικοῦ ἐπεισοδίου, τὸ ὁποῖον θὰ ἠμποροῦσε νὰ διαστρέψῃ τὴν ἀνέλιξιν γεγονότων ζωντανῶν ἀκόμη μετὰς μας. Ἀλλ' ὁ κ. Δημητρακοπούλος τὸν ἀπέφυγε τὸν κίνδυνον αὐτόν. Τὸ δράμα ἀρχίζει καὶ προχωρεῖ με ἐγκράτειαν καὶ με σεμνότητα, ἀλλὰ καὶ με ἀπλότητα ἀρχαίας ἑλληνικῆς τραγωδίας.

Εἰς τὸ μεγαγολικὸν ἐρημητήριον τῆς Βαμβέργης, ὅπου οἱ βασιλεῖς προσπαθοῦν νὰ σχηματίσῃν ἑλληνικὴν ἀτμοσφαιραν, διὰ νὰ περάσῃν τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ζωῆς των, ὁ θάνατος πλανᾶται ἤδη ἀπειλητικῶς. Ἐνας ὀξύς πόνος τῆς ὀσφύος εἰδοποιεῖ τὸν Ὀθωνα, ὅτι πλησιάζει ὁ καιρὸς τῆς ἀναταύσεως καὶ τῆς γαλήνης. Τὸ δράμα ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκεῖνης εἰσερχεται εἰς τὴν εὐθείαν γραμμὴν τὴν φέρουσαν πρὸς τὸ τέλος.

Ἀλλὰ με ὅλην τὴν δραματικὴν τῆς ὑποθέσεως κίνδυνον πραγματικοῦ παρεμόνευαν εἰς κάθε βήμα τοῦ συγγραφέως νὰ ἐπιπέσῃν κατ' αὐτοῦ. Ἡ φροστανέλλα, πρῶτος κίνδυνος. Αἱ φράσεις, ἄλλος κίνδυνος. Περιοημέν ἐποχὴν ἐλλείψεως τελείας σωβινισμοῦ, καὶ ἐφ'θάσαμεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦ ἀμφισβητοῦμεν ἀκόμη καὶ ὅσα βεβαίονε ἡ ἱστορία.

Ὅσοδήποτε οἱ «Βασιλεῖς ἐν Ἐξορία» εἶνε ἔργον τὸ ὁποῖον θὰ ζήσῃ. Ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ ἡθεατρικῆς φιλολογίας ἐστράφη πρὸς τὴν θεατρικὴν ἐποχὴν τῆς πρώτης δυναστείας δὲν γνωρίζω ἔργον τόσον σεμνὸν καὶ ἐπιβλητικὸν ὅσον αὐτό. Μόνον ἡ «Κατοχὴ» τοῦ κ. Γ. Βώζου συναγωνίζεται μαζὴ του, βεβαίως δὲ ὑπολείπεται τὸ ἄλλο δράμα «Ἡ Ἐξέοσις», τὸ ὁποῖον ἔγραψεν οἱ κ. Δημητρακοπούλου καὶ Κυριακὸς...»

Ο «ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΑΡΘΑΣ». — Εἶνε τὸ ἔργον τοῦ κ. Παύλου Νιρβάνα τοῦ ὁποῖον παρῆν εἰς τὸ Θέατρον τοῦ «Συντάγματος» ἐπεσάσεν ἐφέτος ὅλα τὰ ὄλλα κρινεται δὲ γενικῶς ὡς ἐν τῶν ὠραιότερων Ἑλλ. ἔργων.

Εἶνε ἡ ποιητικὴ καὶ δραματικὴ ἱστορία ἑνὸς ἀνθρώπου, ἑνὸς ἥρωος, ὁ ὁποῖος εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν ἀγωνίζεται νὰ κρύπῃ τὰς συμφορὰς ἀπὸ τοῦ ἰδιοῦς του καὶ νὰ τοὺς κρατῇ ἐπιμόνος εἰς μίαν διαρκῆ εὐτυχίαν, εἰς ἑν ὠραῖον ὄνειρον. Τοῦτο κἀμνε καὶ με τὴν κίνησιν τὴν ὁποίαν ἠγάπησε καὶ ἐνυμφεῖθη. Κατὰ τοῦ νέου ζεύγους ἡ Μοῖρα σωρεῖται ὅλας τὰς συμφορὰς. Ἀλλὰ ὁ Μάρθας ἀποκρούπτει τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὴν σύζυγον του μέχρι τέλους καὶ ὅταν ἡ δυστυχία φθάσῃ εἰς τὸ κατακόρυφον, τὴν παρασύρει εἰς τὸν θάνατον καὶ αὐτοκτονεῖ μαζὴ τῆς, διὰ νὰ μὴν τὴν μάθῃ ποτέ.

Ἐπὶ τοιοῦτον θέματος ὁ κ. Νιρβάνας δημιουργεῖ θαυμασίας σκηρᾶς.

Ὁ κ. Ξενοπούλου ἔγραψε περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ «Νέον Ἄστυ». «.....Τὸ ἔργον εἶνε τόσον ἀνώτερον ἀπὸ τὰ «Ἑλληνικά» τὰ ὁποῖα βλέπομεν συνήθως, καὶ τόσον ἀνώτερον ἀπὸ πολλὰ ἀκόμη ξένα, ὥστε τὸν ἐγκωμιόν του θὰ ἐχρησιάζοντο λέξεις, τὰς ὁποίας δὲν μετεχειρίσθημεν ποτέ. Ἀλλὰ τὸ λεξιλόγιον ὅλον τὸ ἐξητηλήσαμεν ἔως τώρα, οἱ χρονογράφοι καὶ οἱ θεατρικογράφοι τῶν ἐφημερίδων ἐπανοῦντες τὰ ἔργα τῶν «φίλων», τῶν «συμπαιθῶν» καὶ τῶν «εὐελεπίδων» συγγραφέων. Καλλίτερα τὸ ἔργον τοῦ Νιρβάνα νὰ μείνῃ ἐδῶ χωρὶς ἔπαινον. Ἀλλὰ διὰ τὸν ἴδιον λόγον ἂς μείνῃ καὶ χωρὶς ψόγον. Ἐκτὸς τούτου εἴμεθα ἀκόμη ὑπὸ τὸ κράτος τῆς γοητείας—ἐκεῖνης τὴν ὁποίαν ἠσθάνθη μαζὴ μας καὶ ὅλον τὸ ἀκροατήριον.....»